

Grundloven er givet. Paa de nærværende Forhold at overspørg dette Princip, som Staten i sin Tid har udtalt, da der var forholdsvis mindre Brug for Gruus og Steen, saa at hine paa mange Steder saa at sige ingen Værdi havde, og Folk kunde være glæde ved, naar det Offentlige uden Afgift for dem vilde pille store Steen af deres Marker, troer jeg heller ikke er billigt. Jeg kan derfor ikke stemme for Loven, medmindre Endringsforslaget under Nr. 1 bliver vedtaget.

Judenrigsministeren: Jeg veed ikke, om det ærede Medlem ikke har været med at give sin Stemme til Loven af 10de Marts 1861 og andre Jernbanelove, hvori netop de Regler ere gjorte gjældende med Hensyn til Expropriationen, som ere givne for Veierpropriationen. Man har altsaa allerede flere Gange gjort sig skyldig i dette Grundlovsbrud, som det ærede Medlem betegne det.

Carlson: Jeg kan dertil kun svare, at jeg neppe troer, at jeg har været med dertil, i alt Fald mindes jeg det ikke, men selv om jeg virkelig engang skulde være kommen til at banvare at gaae ind paa Noget, der stred mod Grundloven, saa er det virkelig ingen Grund for mig til at gjøre det endnu engang.

Rimestad: Jeg troer, at den Maade, hvorpaa det ærede Medlem for Veike Amts 3die Valgrebs (Carlson) stillede Spørgsmaal, er fuldkommen correct. Det er efter min Mening idetmindste meget tvivlsomt, om ikke Bestemmelserne i Veiloven af 13de December 1793 § 16 saavel som Bestemmelserne i Forordningen af 4de Juni 1845, forsaavidt de tilstede at tage Gruus uden nogetsomhelst vederlag, og den første af dem endog Steen, ere ligesom hævede forsaavidt ved Grundlovens § 82. Spørgsmaalet forelaa for os ifjor under Behandlingen af Veiloven, men da der dengang var saameget Andet at tage fat paa, lode vi disse Bestemmelser ganske ligge, idet vi forøvrigt forudsatte, at man muligvis senere vilde komme ind paa en nyere Drøftelse af, hvorvidt Principerne i Anordningen af 13de De-

cember 1793 forsaavidt burde forandres eller bibeholdes. Men jeg troer, at det under alle Omstændigheder maatte staae aabent for enhver privat Mand, fra hvem man tager Gruus, ligesom at forlange Afgjørelse ved Domstolene af, hvorvidt disse ældre Love ikke maatte siges at være forandrede ved Grundloven. Jeg vilde finde det meget lidet heldigt, om man ved nu at give en Lov, som tydelig gik ud fra den Forudsætning, at disse Bestemmelser trods Grundloven ere gjældende i fuldt Omfang, giver dem en Forstaaelse, som det er tvivlsomt, om de have, og jeg for mit Vedkommende vil finde det heldigst og rigtigst i sig selv, om man reent forcastede denne Lov og lod det være overladt en nærmere Afgjørelse at optage Spørgsmaalet med Hensyn til Veiene til Undersøgelse og Behandling, men jeg kan ikke have Noget imod at stemme for Lovforslaget, naar det principale Endringsforslag bliver vedtaget; ellers er jeg ikke istand til at give Lovforslaget min Stemme. Naar den høitærede Minister meente, at Gruus ikke skulde have nogensomhelst Bytteværdi, da er dette Noget, som paa mange Steder ganske sikkert ikke er Tilfældet. Loven vil jo f. Ex. ogsaa faae Anvendelse paa Kjøbenhavns nærmeste Omegn, og der vil der vistnok ikke kunne være mindste Tvivl om, at Gruus ganske bestemt har en Salgsværdi.

R. Pedersen: Den høitærede Minister indrømmede, at Gruus havde en Brugsværdi, hvorimod han tvivlede om, at det virkelig havde en Pengeværdi; men dette Sidste faae vistnok ikke saa Communer at føle, idet de maae kjøbe Gruus i andre Communer i dyre Domme, og det dreier sig ikke blot om de Penge, de directe maae betale, men ogsaa om den lange Transport. Nu vil man altsaa her om muligt forøge Antallet af de Communer, der ere saa uheldigt stillede, idet man vil tillade Jernbanerne at komme og borttage de Beholdninger, som Communerne have. Den høitærede Minister berørte et andet Spørgsmaal, som er af meget stor Vigtighed, men som jeg ikke skal gaae ind paa her, da jeg ikke er istand dertil. Naar det er de enkelte Mænd, sagde Ministeren, som skulle have Erstatningen, da vil det dog ikke kunne gavne Kommunen Noget, om ogsaa